

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ประเทศไทยเป็นประเทศหนึ่งที่ได้ชื่อว่ามีหลากหลายทางธรรมชาติและชาติพันธุ์ของมนุษย์ แต่ละชาติพันธุ์นั้นมีขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรมที่สืบทอดกันมาจนกลายเป็นวิถีการดำเนินชีวิตอันเป็นภูมิปัญญาเฉพาะของท้องถิ่นนั้นๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งทางภาคเหนือของประเทศไทย ซึ่งมีลักษณะภูมิประเทศที่มีความแตกต่างจากภาคอื่นๆ อย่างเห็นได้ชัดคือ มีความอุดมสมบูรณ์ทางธรรมชาติเต็มไปด้วยป่าไม้และภูเขา มีความหลากหลายทางชีวภาพทั้งพืชและสัตว์ รวมถึงความหลากหลายทางชาติพันธุ์ของมนุษย์อีกด้วย

ชาวไทยภูเขาถือเป็นชาติพันธุ์หนึ่งที่มีขนบธรรมเนียมประเพณีวัฒนธรรมและวิถีชีวิตที่มีความเป็นเอกลักษณ์และมีภูมิปัญญาเป็นของตนเองซึ่งแตกต่างไปจากชาวพื้นราบ ชาวไทยภูเขาเหล่านี้กระจัดกระจายอยู่ตามภูเขาในแถบภาคเหนือของไทย รวม 10 เผ่า ได้แก่ กะเหรี่ยง ม้ง (แม้ว) เมี่ยน(เข่า) อาข่า(อึ๋ม) ล่าหู่(มุเซอร์) ลีซู(ลีซอ) ลัวะ ถิ่น ขมุและมลายู(ตองเหลือง) (กรมประชาสงเคราะห์, 2545:12-13)แต่ละชนเผ่าจะมีวัฒนธรรมประเพณีที่คล้ายคลึงกันเนื่องจากสภาพการดำรงชีวิตและถิ่นที่อยู่อาศัยที่เหมือนกัน อาจแตกต่างกันบ้างในเรื่องของการแต่งกาย ความเชื่อและพิธีกรรมบางอย่าง ซึ่งแต่ละชนเผ่าเหล่านั้นจะมีเอกลักษณ์ที่บ่งบอกถึงความเป็นตัวของตัวเองอยู่ โดยเฉพาะชนเผ่า “ม้ง”

“ม้ง” เป็นชาวเขาเผ่าหนึ่งที่อพยพมาจากประเทศจีน จึงมีขนบธรรมเนียมประเพณี หน้าที่และภาษาพูดภาษาเขียน โบราณคล้ายชาวจีน จากการสันนิษฐานพบว่า ถิ่นกำเนิดของม้งอยู่ในประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน บริเวณที่ราบลุ่มแม่น้ำฮวงโหและแยงซี ตามประวัติกล่าวว่า ชาวม้งถูกชาวจีนไล่ล่าเพื่อแย่งชิงดินแดน จนต้องต่อสู้กันและแตกหนีกระจัดกระจายเป็นกลุ่มย่อยอยู่บนป่าเขาสูงในแคว้นสิบสองปันนาและสิบสองจุไทย มีชาวม้งบางกลุ่มได้อพยพมาทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือของลาว และเข้าสู่ประเทศไทยเมื่อประมาณปี พ.ศ. 2400 เป็นต้นมา (สำนักงานเลขาธิการคณะกรรมการปฏิบัติการจิตวิทยาแห่งชาติ, 2518 : 1-3)